

**Miljö- och jordbruksutskottet,  
Näringsutskottet, Civilutskottet,  
Sveriges Riksdag**

## Öppet brev till riksdagen med anledning av utskottsinitiativ från Centerpartiet i miljö- och jordbruksutskottet

### Bakgrund

Centerpartiet har nyligen föreslagit att miljö- och jordbruksutskottet ska ta initiativ till ett tillkännagivande till regeringen angående vattendirektivet och dess genomförande. Med anledning av detta blev Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Sportfiskarna, den 11 juni tillsammans med flera andra organisationer och myndigheter, inbjudna till en hearing i miljö- och jordbruksutskottet.

Centerpartiet vill förmå riksdagen att besluta om ett tillkännagivande som kräver att regeringen överprövar vattenmyndigheternas åtgärdsprogram samt ställer krav på att regeringen tydligare styr myndigheterna mot den låga ambitionsnivå politiken har enats om genom att slå fast att alla undantag enligt vattendirektivet ska utnyttjas fullt ut.

### Utskottsinitiativet

Sportfiskarna anser inte att det finns skäl för regeringen att överpröva vattenmyndigheternas åtgärdsprogram utifrån de skäl Centerpartiet angett. Vi anser inte heller att Centerpartiet har rätt i att vattenmyndigheterna inte använder de verktyg som finns i form av KMV och undantag. Vattenmyndigheterna kan bara agera inom vattendirektivets ramar, och direktivet ställer vissa krav på underlag och transparens för att undantag ska kunna tillämpas. Vad riksdagen än tycker och vill kan myndigheterna inte gå längre i att bevilja undantag än vad vattendirektivet tillåter.

Vi ser istället problem med en för vid tillämpning av undantag, t ex den generösa tillämpningen av undantag i form av förlängd tidsfrist utifrån skälet "naturliga förhållanden", för majoriteten av alla vattenförekomster med vattenkraft som inte kommer vara åtgärdade till 2027.

EU-kommissionen har återkommande påpekat att Sverige har haft en generös tillämpning av undantag och att Sverige bör vidta alla möjliga åtgärder för att **minska** antalet undantag från vattendirektivets krav.

Centerpartiet anser att miljöåtgärderna som behövs enligt åtgärdsprogrammen blir för dyra. Men för jordbrukets del beräknas enligt åtgärdsprogrammen största delen av de föreslagna åtgärderna finansieras genom statligt stöd. För vattenkraften betalar vattenkraftens miljöfond 85 % av kostnaderna för åtgärder och ersätter 95 % av produktionsbortfallet, vilket får anses vara en mycket generös ersättning. För övrigt stod Centern bakom Energiöverenskommelsen som bland annat fastslog:

*"vattenkraftsbranschen ska fullt ut finansiera de kostnader, för till exempel omprövning av verksamheter, som gör att Sverige lever upp till EU-rätten och dess krav på vattenverksamheter."*

## Strategi för fisket

Sportfiskarna har tillsammans med myndigheter, forskare samt fiskets och vattenbrukets olika organisationer, aktivt deltagit i arbetet med att ta fram en ny strategi för svenskt fiske- och vattenbruk för åren 2021 till 2026. Den 30 maj 2021 överlämnade Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten strategin, med tillhörande handlingsplaner, till regeringen. I strategin slås fast att det stora allmänna intresset för fritidsfiske gör, i kombination med Sveriges goda fiskemöjligheter, att det finns förutsättningar för ökat fisketuristiskt företagande och att fisketurism sannolikt har fått allt större betydelse ur landsbygdsutvecklings- och sysselsättningsperspektiv. En grundläggande utmaning för fritidsfisket och fisketurismen är dock otillfredsställande miljöstatus och sviktande fiskbestånd i flera av Sveriges vatten.

## Kris för biologisk mångfald

Utarmningen av biologisk mångfald är lika allvarlig som klimatkrisen. 66 % av vattenförekomsterna i rinnande vattendrag uppnår idag inte god ekologisk status. Hotade arter och fiskstammar tynar sakta bort i våra vattendrag. En av våra mest värdefulla och unika laxstammar, den internationellt kända Gullspångslaxen, är akut hotad till följd av vattenkraftutbyggnad. Ålen, som behöver fria vandringsvägar och som tidigare var en mycket viktig art för det småskaliga kustfisket, är akut hotad. Havsnejonögat har minskat kraftigt i hela landet de senaste åren och i Skåne befaras den nu helt ha försvunnit. Enligt en rapport från bland andra World Fish Migration Foundation är vandrande sötvattensfiskar under en enorm press till följd av mänskliga aktiviteter.<sup>1</sup> Akuta åtgärder behövs för att stoppa och vända den alarmerande utvecklingen. Statistiken indikerar att vandrande fiskar har minskat med chockerande 93 procent i Europa på 50 år och globalt är minskningen 76 procent.

---

<sup>1</sup> World Fish Migration Foundation m. fl. 2020. Living Planet Index for Migratory Freshwater Fish, Technical report.

Genomförandet av vattendirektivet med konkreta åtgärder brådskar för att återställa skadade miljöer och rädda hotade arter. En viktig utgångspunkt för det arbetet är vattenmyndighetens åtgärdsförslag och det vore djupt olyckligt om Centerpartiets initiativ och ett eventuellt tillkännagivande från riksdagen skulle lägga hinder för det.

**För Sportfiskarna,**

Joakim Ollen  
Ordförande

Sten Frohm  
Generalsekreterare